
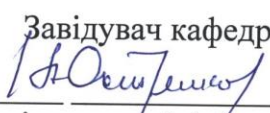


**Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О. М. Лазаревського**

Кафедра історії України, археології та краєзнавства


(підпис)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

(прізвище та ініціали)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО»**

ОС «Магістр»
галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальності: **014 Середня освіта (Історія)**

2020– 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства

Протокол № 1 від «1» вересня 2020 року.

Розробники: к.і.н., доцент Т. Ф. Дорохіна

Мова навчання – українська.

Опис навчальної дисципліни

Курс «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО» вибіркова навчальна дисципліна підготовки магістрів, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка; спеціальності: 014 Середня освіта (Історія) вивчається на першому році навчання магістрів, у 2-му семестрі; кількість кредитів – 4.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Змістовний модуль 1. Загальні засади теорії та методики викладання курсів українознавчих дисциплін у ЗВО.

2. Змістовний модуль 2. Методичні засади викладання українознавчих курсів у вищій школі. Основні форми організації навчального процесу в системі вивчення українознавчих курсів.

3. Змістовний модуль 3. Організація педагогічної практики магістрантів. Особливості формування педагогічних знань та умінь студентів у процесі проходження педагогічної практики.

Основні форми вивчення дисципліни: лекції; практичні заняття, що включають теоретичні питання та практичні завдання; ділові та дидактичні ігри, тренінги; реферативні читання; навчальні конкурси; колоквиум. Заключний контроль – екзамен. Система дидактичного забезпечення – модульно-рейтингова технологія навчання.

Обсяг дисципліни

| | Денна форма |
|----------------------------|-------------|
| Кількість кредитів ECTS | 4 |
| Кількість годин | 120 |
| лекції | 26 |
| практичні / семінарські | 14 |
| самостійна робота студента | 80 |

Мета навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 014.03 «Середня освіта. Історія», спеціалізація – *українознавство та краєзнавчо-туристична робота*. Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуалізація нових підходів до підготовки педагогічних кадрів для вищої школи, спрямованих на формування у майбутніх викладачів загальної й педагогічної культури, спеціальних знань та вмінь, достатніх для виконання професійних обов'язків – викладання українознавчих дисциплін.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО» є забезпечення засвоєння магістрантами теоретичних основ методики викладання українознавчих дисциплін у ЗВО, проведення науково-пошукової роботи, керівництва дослідницькою роботою студентів; організації навчально-виховного процесу ефективними формами, методами та прийомами навчання на сучасному етапі розвитку вищої освіти. розвиток у майбутніх фахівців критичного педагогічного мислення, виховання професійно значущих рис особистості.

Завданнями вивчення дисципліни «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО» є:

- сформувані знання ключових понять методології та методики викладання українознавчих дисциплін;
- ознайомити майбутніх фахівців із теоретичним матеріалом українознавчої освіти: максимально наблизити систему знань, методику їх викладання та засвоєння до завдань національно-патріотичного пізнання, самопізнання та виховання;
- розібратися і практично використовувати організаційні форми і методи викладання українознавчих дисциплін;
- набути навиків складання навчальних планів, програм, методичних посібників тощо;
- опанувати методи, прийоми і засоби організації та проведення лекційних, практичних занять;
- ознайомити із специфікою організації науково-дослідної роботи з українознавства;
- сформувані знання про закономірності і принципи викладання українознавчих дисциплін;
- навчити раціонально та ґрунтовно організовувати самостійну, індивідуальну роботу студентів;
- ознайомити магістрів з технологією організації позанавчальної українознавчої та виховної роботи у ЗВО;
- розібратися з плануванням навчально-виховного процесу у ЗВО, розробкою програмно-методичного забезпечення українознавчих курсів;
- отримати необхідні рекомендації щодо проходження педагогічної практики, оформлення звітної документації;
- виховати особистісні якості майбутнього педагога, відповідальне ставлення до виконання обов'язків викладача;
- мотивувати студентів постійно займатися самоосвітою, саморозвитком, самовдосконаленням.

У процесі навчання здобувачі вищої освіти оволодівають: теоретичними засадами методики викладання у вищій школі; специфікою методів викладання у структурі процесу навчання у вищій школі; психолого-педагогічними умовами впровадження освітніх технологій викладання фахових дисциплін у вищій школі; методичними основами викладання фахових дисциплін у вищій школі; методологічними основами викладання фахових дисциплін у вищій школі; дидактичними основами управління навчально-творчою діяльністю здобувачів вищої освіти.

Компетенції

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Сьогодення висуває високі вимоги до магістра-українознавця – особистості елітарного типу, яка має володіти низкою сформованих фахових компетентностей, тобто магістр повинен мати не лише ґрунтовні знання, сформовані вміння й навички, а, щонайголовніше, застосовувати їх у професійній діяльності, а також швидко реагувати на зміни в науці, технологіях.

При складанні іспиту з курсу «МВУД у ЗВО» магістранти мають виявити компетентність у таких питаннях:

- законодавчі акти України про вищу освіту, теоретичні, методичні та методологічні основи дидактики викладання українознавчих дисциплін
- структуру і зміст навчального процесу у ЗВО, особливості роботи викладача, адміністрації інституту(університету);
- сучасних педагогічних ідей, технологій, форм і методів навчання, оволодіння педагогічними знаннями і навичками;
- оволодіння теоретичним матеріалом щодо вимог викладання українознавчих дисциплін ЗВО;
- зміст курсів українознавчих дисциплін у ЗВО, навчальних планів, програм, навчальних посібників;
- сучасних методик проведення українознавчих досліджень;
- професійної мови фахової галузі знань;
- аналізу наукової і методичної літератури;
- критичного оцінювання існуючих українознавчих концепцій, побудови нових;
- використання сучасних методів пошуку, обробки і використання інформації, інтерпретації і адаптації інформації для адресата;
- компонування змістового навантаження окремих занять з українознавчих дисциплін;

- використання ефективних форм і методів викладання в процесі вивчення українознавчих дисциплін, інноваційних технологій; різних форм організації навчання, активізації їхньої пізнавальної діяльності;
- планування і організації самостійної та індивідуальної роботи, навчально-наукових конференцій, педагогічної практики, випускних кваліфікаційних робіт тощо;
- контролювання та об'єктивна оцінка знань, умінь і навичок студентів;
- вміння раціонально добирати, а в разі необхідності, самостійно розробляти дидактичний матеріал, наочність тощо до занять у відповідності до їхньої пізнавальної мети;
- організація позаурочної українознавчої виховної роботи;
- ефективне використання технічних засобів навчання для проведення занять.

Отже, після опанування курсом МВУД у ЗВО магістрант повинен **вміти**:

- розробити навчально-методичний комплекс відповідних дисциплін: навчальну та робочу навчальну програму, індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів, контрольні роботи з навчальних дисциплін, перелік питань до заліку (екзамену), питання до колоквиуму, екзаменаційні білети, конспект лекцій;
- розробити план роботи куратора академічної групи, план індивідуальної роботи викладача;
- складати тематичний план циклу занять (модуля) та плани-конспекти занять з урахуванням умов навчання і рівня підготовки студентів-істориків, визначати мету, провідну ідею заняття з урахуванням ступеня навчання та місця цього заняття в циклі занять (модулів);
- добирати, подавати навчальний матеріал, який би містив найрізноманітніші відомості про досягнення, діяльність українців та українства світу в усіх галузях політики, науки і виробництва, культури і мистецтва тощо;
- обирати ефективні прийоми досягнення визначеної мети з урахуванням рівня підготовки студентів;
- визначати типи практичних завдань і послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння навчальним матеріалом;
- створювати необхідні допоміжні засоби навчання;
- забезпечувати навчальну діяльність студентів згідно з планом заняття;
- вносити методично виправдані корективи в план заняття з урахуванням конкретної ситуації, що склалася;
- вчити студентів найбільш раціональним прийомам самостійної роботи над матеріалом у позааудиторній роботі;

- раціонально поєднувати на занятті колективні та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них;
- здійснювати методичний аналіз навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;
- спостерігати, аналізувати, узагальнювати досвід викладачів, переносити ефективні прийоми та форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності;
- реалізовувати загальноосвітній, розвивальний, виховний, українознавчий потенціал навчального матеріалу заняття;
- вирішувати засобами українознавчих дисциплін завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного, громадського виховання студентів
- організовувати позакласні тематичні виховні заходи;
- визначати складові професійної компетентності педагога вищої школи;
- володіти механізмами своєї професійної кваліфікації та технологічно-методичної компетентності.

Основними методами навчання, що відповідають цілям вивчення дисципліни, є: елементи проблемного навчання (проблемний виклад, варіативний виклад, частково-пошуковий метод), що реалізуються на лекційних заняттях; елементи навчально-дослідницької діяльності, реалізація творчого підходу, реалізовані на семінарських заняттях і при самостійній роботі; словесні (лекція, бесіди, дискусії, консультації); наочні (демонстрація); інтерактивні (евристична бесіда, проблемна лекція).

Структура навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | |
|--|-----------------|--------------|-----|-----|------|-----|
| | денна форма | | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | |
| л | | п | лаб | інд | с.р. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Змістовий модуль 1. Загальні засади теорії та методики викладання курсів українознавчих дисциплін у ЗВО | | | | | | |
| Тема 1. Предмет, мета, завдання курсу «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО» | 11 | 2 | 2 | | | 4+3 |
| Тема 2. Стандартизація підготовки фахівців у ЗВО | 5 | 2 | | | | 3 |
| Тема 3. Особливості навчально-методичного | 8 | 4 | | | | 4 |

| | | | | | | |
|---|------------|-----------|-----------|--|--|--------------|
| забезпечення курсів з українознавчих дисциплін | | | | | | |
| Разом за змістовим модулем 1 | 24 | 8 | 2 | | | 11+3 |
| Модуль 2. Методичні засади викладання українознавчих курсів у вищій школі. | | | | | | |
| Тема 4. Основні форми організації навчального процесу в системі вивчення українознавчих курсів | 16 | 4 | 2 | | | 7+3 |
| Тема 5. Планування та організація самостійної роботи студентів з українознавчих дисциплін | 6 | 2 | | | | 4 |
| Тема 6. Методологічні основи викладання українознавчих курсів у ВНЗ | 16 | 2 | 4 | | | 4+6 |
| Тема 7. Навчально-творча діяльність у системі підготовки викладачів українознавчих дисциплін | 12 | 2 | 2 | | | 5+3 |
| Тема 8. Контроль і оцінка знань та умінь студентів | 6 | 2 | | | | 4 |
| Тема 9. Реалізація основних напрямків виховної роботи через українознавчі дисципліни | 10 | 2 | | | | 8 |
| Тема 10 . Українознавство в системі вищої освіти | 16 | | 4 | | | 6+6 |
| Разом за змістовим модулем 2 | 82 | 14 | 14 | | | 38+18 |
| Змістовний модуль 3. Організація педагогічної практики | | | | | | |
| Тема 11. Особливості формування педагогічних знань та умінь студентів у процесі проходження педагогічної практики | 14 | 4 | | | | 10 |
| Разом за змістовим модулем 3 | 14 | 4 | | | | 10 |
| Усього годин | 120 | 26 | 14 | | | 59+21 |

Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні засади теорії та методики викладання курсів українознавчих дисциплін у ЗВО

Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО» (2 год.)

Українознавчі дисципліни як фундаментальні дисципліни блоку професійного спрямування в навчальному плані напряму «історія» спеціалізації «українознавство та краєзнавчо-туристична робота». Мета, предмет та завдання курсу «Методика викладання українознавчих дисциплін у ЗВО».

Предмет та завдання українознавчих дисциплін у вузах, основні функції та головний зміст наук про Україну. Основні проблеми при викладанні дисциплін українознавчого циклу. Налагодження міжпредметних зв'язків.

Структура українознавчих дисциплін в Інституті історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського.

Тема 2. Стандартизація підготовки фахівців у ВНЗ (2 год.)

Стандартизація як механізм підвищення якості навчання. Форми розвитку стандартизації в сучасній вищій школі.

Державний стандарт освіти (ДСО). Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ). Закон України про вищу освіту. Реформи у галузі освіти та науки.

Тема 3. Особливості навчально-методичного забезпечення курсів з українознавчих дисциплін. Створення навчально-методичного комплексу українознавчих дисциплін (4 год.)

Освітньо-професійна програма. Навчальний план та графік навчального процесу.

Вимоги та особливості створення навчально-методичного комплексу українознавчих дисциплін. Структурно-логічна схема узгодження дисципліни, що викладається, з іншими дисциплінами.

Робоча навчальна програма як основа формування змісту навчальної дисципліни. Дидактичне забезпечення реалізації змісту дисциплін. Наочні і технічні засоби навчання у викладанні навчальних курсів.

Аналіз сучасних підручників з українознавчих дисциплін.

Модуль 2. Методичні засади викладання українознавчих курсів у ЗВО

Тема 4. Основні форми організації навчального процесу в системі вивчення українознавчих курсів (4 год.)

Аналіз основних форм організації навчального процесу у вищій школі.

Лекція в системі формування професійно-орієнтованих знань майбутніх вчителів при вивченні українознавчих курсів. Методика читання лекцій.

Семінарські та практичні заняття з українознавчих курсів як основа поглиблення теоретичних знань та формування практичних умінь майбутніх вчителів. Методика проведення практичних і семінарських занять.

Колоквіум – співбесіда викладача зі студентом.

Науково-дослідна робота студентів, форми і види науково-дослідної роботи та методи її організації.

Організація курсового й дипломного проектування. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Підготовчий етап до написання робіт, зміст, правила оформлення та захист.

Тема 5. Планування та організація самостійної роботи студентів з українознавчих дисциплін (2 год.)

Роль самостійної роботи студентів в опануванні змістом навчальних дисциплін. Теоретико-методологічні засади самостійної роботи студентів у навчально-виховному процесі ВНЗ.

Зміст і форми самостійної роботи студентів у позаурочний час та на різного виду аудиторних заняттях.

Види та форми організації індивідуальної роботи студентів. Підготовка до контрольних заходів.

Тема 6. *Методологічні основи викладання українознавчих дисциплін у ЗВО (2 год.)*

Класифікація методів навчання та вимоги до їх вибору, критерії вибору. Типологія та характеристика методів вивчення українознавчих дисциплін.

Інноваційні технології при викладанні українознавчих дисциплін. Методи та форми активізації навчально-пізнавальної роботи студентів. Сутність і види інтерактивних методів навчання. Організація проблемного навчання. Нетрадиційні види занять з українознавчих дисциплін.

Комплексні форми організації навчання студентів у процесі вивчення українознавчих дисциплін. Засоби навчання в системі викладання українознавчих курсів: види, вимоги до використання.

Тема 7. *Навчально-творча діяльність викладачів у системі підготовки викладачів українознавчих дисциплін (2 год.)*

Трактування поняття «творчість» у різних світоглядних, філософських системах. Теорія поетапного формування творчого досвіду.

Розвиток творчого мислення на заняттях з українознавчих дисциплін та методики їх викладання.

Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості майбутнього викладача-українознавця.

Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.

Тема 8. *Контроль і оцінка знань та умінь студентів (2 год.)*

Значення і роль аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів. Методика оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Принципи, види і методи оцінювання.

Організація складання іспитів і заліків, державних кваліфікаційних іспитів.

Модульно-рейтингова і кредитно-модульна технологія навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Тема 9. *Реалізація основних напрямків виховної роботи через українознавчі дисципліни (2)*

Професійне виховання студентів на матеріалах українознавчих дисциплін. Вплив українознавчих дисциплін на формування національної свідомості майбутніх вчителів.

Педагогічне спілкування. Виховання риторичної культури майбутнього вчителя. Формування громадянської культури через українознавчі дисципліни.

Індивідуальний план роботи викладача. Планування позаурочних заходів вчителів-предметників з українознавчої тематики. Планування та організація роботи куратора академічної групи.

Тема 10 . Українознавство в системі вищої освіти (срс)

Українознавство в системі вищої освіти України: проблеми, підходи, перспективи. Українознавство як наука, як навчальна дисципліна та методологія освітньо-виховного процесу. Філософсько-гуманістичні основи українознавства.

Оптимізація викладання українознавства у педагогічних вузах. Роль українознавчих дисциплін у професійному та духовному становленні майбутніх вчителів. Українознавчий аспект змісту педагогічної освіти.

Концепція викладання українознавства в системі педагогічної освіти. Українознавство як основа формування компетенцій майбутніх викладачів ВНЗ щодо викладання українознавчих дисциплін у вищій школі

Змістовний модуль 3. Організація педагогічної практики магістрантів

Тема 10. Особливості формування педагогічних знань та умінь студентів у процесі проходження педагогічної практики (4 год.)

Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя українознавчих дисциплін. Аналіз організації різних видів практики з метою формування у студентів практичних умінь.

Складання програми проведення педагогічної практики. Пояснювальна записка. План педагогічної практики. Індивідуальні завдання. Звіт за проходження практики.

Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики. Консультації зі студентами по їх підготовці до проведення занять (уроків) та виховних заходів. Щоденник педагогічної практики.

Форми та методи контролю проходження педагогічної практики. Методика здійснення аналізу проведення студентом заняття.

Вимоги до звіту студента про проходження педагогічної практики. Структура та зміст звіту з педагогічної практики.

Підведення підсумків педагогічної практики. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів-практикантів.

Теми практичних занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|---|-----------------|
| 1 | Дидактичні основи викладання українознавчих дисциплін <i>Практичне завдання:</i> 1. Розробити структуру викладання українознавчих дисциплін в Навчально-науковому інституті історії та соціогуманітарних дисциплін імені О. М. Лазаревського. | 2 |

| | | |
|---|--|---|
| | <p>2. Розробити професійно-кваліфікаційну модель (характеристику) викладача українознавчої дисципліни (за вибором).</p> <p>3. Скласти анотацію на підручник з українознавчої дисципліни (за вибором)</p> | |
| 2 | <p>Дидактичні засади кредитно-модульної системи навчання у ЗВО</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1. Проаналізувати та оформити письмово характеристику навчального плану вашої спеціальності, його структуру. Чи є така структура, на вашу думку, оптимальною та ін. (прокоментуйте письмово свій висновок).</p> <p>2. Ознайомитися з навчальною програмою з українознавчої дисципліни (за вибором) та скласти на неї анотацію. Проаналізувати програму з огляду дотримання вимог кредитно-модульної системи навчання.</p> <p>3. Розробити робочу навчальну програму з обраного вами курсу українознавчої дисципліни, зважаючи на навчальну програму.</p> | 2 |
| 3 | <p>Форми організації та методи навчання у вищій школі</p> <p>Інноваційні педагогічні технології активізації навчання</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1. З огляду на тематику лекцій (семінарів) для будь-якого модулю обраного курсу представити методичні рекомендації щодо застосування методів, прийомів та засобів викладання матеріалу. Оформити зразок проблемного викладу матеріалу (нетрадиційного) для однієї з тем модулю.</p> <p>3. Дидактичний тренінг: підготувати та провести лекційне (семінарське) заняття із застосуванням методу проблемного (нетрадиційного) викладу матеріалу.</p> | 4 |
| 4 | <p>Навчально-творча діяльність у системі підготовки викладачів українознавчих дисциплін</p> <p><i>Реферативні читання:</i></p> <p>«Теорія поетапного формування творчого досвіду», «Трактування поняття творчості у різних світоглядних, філософських системах», «Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів» та ін.</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1. Розробити дидактичну гру («Брейн-ринг», «Що, де,</p> | 2 |

| | | |
|---|--|----|
| | <p>коли» та ін.) з обраної українознавчої дисципліни.</p> <p>2. Розробити організаційну модель системи поетапного контролю знань студентів з використанням нетрадиційних ігрових форм навчально-творчої діяльності.</p> <p>3. Дидактичний тренінг: підготувати та провести контрольне заняття з обраного курсу, застосовуючи нетрадиційні форми та методи проведення контролю за модульно-рейтинговою технологією.</p> | |
| 5 | <p>Українознавство в системі освіти. Виховна робота зі студентами</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>1. Скласти індивідуальний план роботи викладача.</p> <p>2. Розробити план роботи куратора навчальної групи на н.р.</p> <p>3. Дидактичний тренінг: розробити та провести позаурочний тематичний захід для студентів (напрямок виховання: національно-патріотичний).</p> | 4 |
| | Разом | 14 |

Самостійна робота

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|---|-----------------------|
| 1 | <p>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи викладання курсу «Методика викладання українознавчих дисциплін у ВНЗ».</p> <p>Психолого-педагогічні та соціальні аспекти підготовки кадрів гуманітарного профілю.</p> <p>Професійно-кваліфікаційна модель вчителя (загальні вимоги до кваліфікації). Професійно-кваліфікаційна характеристика викладача історії та українознавчих дисциплін для кожного освітньо-кваліфікаційного рівня.</p> <p>Дидактичні основи педагогічного процесу.</p> <p>Структура і зміст навчального процесу у ВНЗ, особливості роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації.</p> <p>Законодавчі акти України, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у ВНЗ: Закон України «Про вищу освіту», Постанова КМУ «Про розроблення державних стандартів вищої освіти»</p> | <p>14</p> <p>11+3</p> |

| | | |
|--|--|--|
| | <p>(Додаток до Постанови КМУ «Вимоги до державних стандартів вищої освіти»), Закон України «Про мови», Національна програма «Діти України», Концепція виховання дітей і молоді в національній системі освіти, Загальна декларація прав людини, Положення про державний вищий заклад освіти.</p> <p>Основні нормативні документи Болонського процесу.</p> <p>Вимоги Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).</p> | |
|--|--|--|

| | | |
|---|--|------------------------|
| 2 | <p>Модуль 2. Методичні засади викладання українознавчих курсів у вищій школі.</p> <p>Методологічні аспекти організації модульно-рейтингового навчання і підготовки кадрів.</p> <p>Система мотивації студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання.</p> <p>Методика проведення тестування та коректна інтерпретація їх результатів. Організація проведення державних кваліфікаційних іспитів.</p> <p>Поняття «досвід роботи викладача», «передовий педагогічний досвід у вищій школі» (навести приклади). Нові педагогічні технології вивчення українознавчих дисциплін та методики їх викладання. Перспективні дослідження на сучасному етапі розвитку МВУД у вищій школі. Педагогічний експеримент.</p> <p>Створення умов для організації модульного вивчення навчальних курсів. Навчально-методичні посібники та підручники з українознавчих дисциплін. ТЗН у навчальному процесі.</p> <p>Критерії оцінювання лекції і лекційної майстерності.</p> <p>Критерії оцінювання якості проведення практичного заняття.</p> <p>Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки педагогів-українознавців.</p> <p>Аспекти дослідження ефективної організації самостійної роботи студентів у вищій школі: педагогічні основи організації самостійної роботи студентів; контроль за самостійною роботою студентів; керівництво аудиторною і поза аудиторною самостійною діяльністю студентів; організація самостійної роботи студентів педагогічних закладів</p> | <p>56</p> <p>38+18</p> |
|---|--|------------------------|

| | |
|---|--|
| <p>різного рівня акредитації.</p> <p>Особливості застосування методів і засобів навчання у вищій школі.</p> <p>Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення українознавчих дисциплін.</p> <p>Взаємозв'язок дидактичної мети, методів, форм організації навчання.</p> <p>Критерії та рівні творчої діяльності студента-українознавця.</p> <p>Співвідношення понять «педагогічна творчість» та «пізнавальна діяльність».</p> <p>Організація навчально-дослідної роботи студентів.</p> <p>З'ясувати поняття «моніторинг навчання», «діагностика знань і вмінь», «методи контролю», «модульно-рейтингова система оцінювання», «критерії оцінювання».</p> <p>Мотивація і стимули відмінного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.</p> <p>Українознавство в системі вищої освіти України: проблеми, підходи, перспективи. Українознавство як наука, як навчальна дисципліна та методологія освітньо-виховного процесу. Філософсько-гуманістичні основи українознавства.</p> <p>Оптимізація викладання українознавства у педагогічних вузах. Роль українознавчих дисциплін у професійному та духовному становленні майбутніх вчителів. Українознавчий аспект змісту педагогічної освіти.</p> <p>Концепція викладання українознавства в системі педагогічної освіти. Українознавство як основа формування компетенцій майбутніх викладачів ВНЗ щодо викладання українознавчих дисциплін у вищій школі</p> <p>Завдання національного виховання студентської молоді у ВНЗ. Структурна схема системи виховної роботи у ВНЗ.</p> <p>Використання українознавчих дисциплін у розвитку естетичної культури молоді. Формування особистості громадянина на українознавчих засадах.</p> | |
|---|--|

| | | |
|--|--|----------|
| | <p align="center">Змістовний модуль 3. Організація педагогічної практики</p> <p>Педагогічна практика – одна з основних форм професійного становлення майбутнього вчителя, органічна складова єдиного навчально-виховного процесу.</p> <p>Формування професійних педагогічних вмінь. Мета та завдання педагогічної практики.</p> <p>Права та обов'язки студентів магістратури при проходженні педагогічної практики.</p> | 10 |
| | Разом питання змістовних модулів + семінарські заняття | 59+21=80 |

Індивідуальні завдання

(теми рефератів, доповідей, презентацій)

Європейська освітня інтеграція.

Структура педагогічної системи навчального процесу.

Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.

Інноваційні технології навчання у вищій школі.

Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.

Індивідуальна робота в умовах групового навчання.

Мотивація і стимули відмінного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.

Педагогічні експерименти. Передовий досвід у навчальному процесі.

Розроблення професійної моделі викладача XXI ст.

Розроблення альтернативних систем навчання в умовах Болонської системи.

Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю в умовах кредитно-модульної системи.

Колективна творча діяльність і українознавча робота у ВНЗ.

Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості викладача-історика (українознавчих дисциплін).

Критерії та рівні творчої діяльності студента-історика.

Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.

Теорія поетапного формування творчого досвіду.

Трактування поняття творчість у різних світоглядних, філософських системах.

Пропагування здорового способу життя через українознавчі дисципліни.

Морально-правове виховання на заняттях з українознавчих дисциплін.

Організація українознавчої роботи кураторів.

Розроблення модульної робочої програми українознавчого курсу.

Складання індивідуального робочого плану викладача.

Розроблення професійно-кваліфікаційної моделі викладача українознавчих дисциплін.

Методи навчання

Класифікація методів навчання за джерелами знань: словесні – лекція, розповідь, пояснення, бесіда; наочні – ілюстрація, демонстрація, спостереження; практичні – практична робота, вправи (письмові, творчі). Класифікація методів навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний, традуктивний. Класифікація методів навчання за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Методи контролю

Важливою складовою навчального процесу є контроль і педагогічне оцінювання. Залежно від дидактичної мети використовуються різні види контролю:

- вхідний, що ставить за мету виявити базовий рівень підготовки студентів за дисциплінами, що є основою курсу етнології (тестування, співбесіда, опитування);
- поточний, що здійснюється з метою перевірки рівня знань студентів етапі первинного засвоєння навчального матеріалу (семінарські заняття, тестування, самостійна робота, індивідуальні завдання);
- проміжний, що оцінює знання, уміння і навички студентів за результатами вивчення окремих навчальних модулів (колоквіум);
- підсумковий, проводиться з метою оцінювання рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в кінці семестру (екзамен).

Розподіл балів, які отримують студенти

| Поточне тестування та самостійна робота | | | | | | | | | | | | Сума | |
|---|--------------------|----|----|--------------------|----|----|----|----|----|------|--------------------|------|---|
| Види навчальної роботи | Змістовий модуль 1 | | | Змістовий модуль 2 | | | | | | | Змістовий модуль 3 | 100 | |
| | T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | T8 | T9 | T'10 | T11 | | |
| лекції | - | | | - | - | - | - | - | - | - | | - | - |

| | | | | | | | | | | | | | |
|------------------|-----------------|---|---|---|----|---|------|---|---|---|------|----|----|
| прак. заняття | теорет. пит. | 2 | - | - | 2 | - | 2(2) | 2 | - | - | 2(2) | - | 10 |
| | прак. завд. | 4 | - | - | 5 | - | 7 | 7 | - | - | 7 | - | 30 |
| самоств. роб. | | 5 | | | 15 | | | | | | 5 | 25 | |
| колоквіум | | | | | | | | | | | | | 10 |
| екзамен | | | | | | | | | | | | | 25 |

Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою | |
|--|-------------|--|---|
| | | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики | для заліку |
| 90 – 100 | A | відмінно | |
| 83-89 | B | добре | |
| 75-82 | C | | |
| 68-74 | D | | |
| 60-67 | E | задовільно | |
| 35-59 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання | не зараховано з можливістю повторного складання |
| 0-34 | F | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Тематичні плани лекційних і практичних занять.
4. Конспект лекцій з дисципліни.
5. Навчальні посібники з педагогіки.
6. Комплекс контрольних робіт, тестові завдання до колоквіуму, перелік питань для самостійної роботи студентів та індивідуальні завдання.
7. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
8. Перелік питань з екзамену.
9. Методичні рекомендації та побажання, що забезпечують самостійну роботу студентів.

Рекомендована література

Базова

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. К. : Либідь, 1998. 560 с.
2. Артемова Л. В. Історія педагогіки України. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Либідь, 2006. 105 с.
3. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів аспірантури. К. : Кондор, 2008. 272 с.
4. Болонський процес у фактах і документах / Упорядник М. Ф. Степко, Я. Л. Болюбаш, В. Д. Шинкарук т ін. К., Тернопіль : Вид-но ТДПУ, 2003. Режим доступу: <http://www.tsru.edu.ua>
5. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навчальний посібник. Ніжин : НДПУ, 2002. 139 с.
6. Ващенко Г. Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. К. : Українська видавнича спілка, 1997. 415 с.
7. Вергасов В. М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школы. К. : Вища шк., 1985. 174 с.
8. Вишневський О. Сучасне українське виховання. Педагогічні нариси. Львів, 1996. 236 с.
9. Володько В. Педагогічна система навчання: Теорія, практика, перспективи: Посібник для викладача. К. : Педагогічна преса, 2000. 148 с.
10. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. К. : АПН України, 1995. 45 с.
11. Державна національна програма «Освіта». Україна ХХІ століття. К. : Райдуга, 1994. 61 с.
12. Закон України про вищу освіту. Режим доступу: <http://osvita.ua/>
13. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці // Вища школа: наук.-практ. вид. 2004. № 5–6. С. 54–61.
14. Історія українознавства: Навчальний посібник / За ред. П.П. Кононенка. К. : Академвидав, 2011. 512 с.
15. Концепція педагогічної освіти. Схвалено колегією Міністерства освіти України 23 грудня 1998 року, протокол № 17/1-5 / Міністерство освіти України. Інститут змісту і методів навчання Міносвіти України. Інститут педагогіки і психології АПН України. К., 1998. 20 с.
16. Левківський К. М., Сухарніков Ю. В. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського процесу // Вища школа. 2004. № 5–6. С. 89.
17. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / Укл. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Левківський, Ю. В. Сухарніков. К. : Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. 24 с.
18. Національна доктрина розвитку освіти. Режим доступу: <http://doshkolenok.kiev.ua>

19. Освітні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) / За ред. В. І. Кременя. Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. 147 с.

20. П'ятакова Г. П., Заячківська Н. М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: Навчально-методичний посібник для студентів та магістрантів вищої школи. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 55 с.

21. Тичина І. І., Грищенко Г. Т. Модульна система вивчення оцінки знань студентів. К. : УДПУ, 1994. 162 с.

22. Україна ХХІ століття. Державна національна програма «Освіта». К. : Райдуга, 1994. 61 с.

23. Українознавство в системі науки і навчальних дисциплін // Українознавство, 2003. № 2–3. С. 46–49.

24. Шинкаренко І., Гасанова І. Наш Болонський процес // Експерт. №32. 2005. С.14–24.

25. Юцявичене П. Теория и практика модульного обучения. Каунас : Швиеса, 1989. 272 с.

Допоміжна

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2006. 424 с.

2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої освіти: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.

3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.

4. Грабовська С. Л. Інтерактивне навчання у вузі: проблеми і перспективи // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Вип.15. 2004. С. 171–176.

5. Кошманова Т. С. На шляху до новітньої педагогічної освіти (на прикладі Університету штату Мічіган). Львів, 2000. 345 с.

6. Кошманова Т. С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960–1998 рр.). Львів : Вид-во «Світ», 1999. 486 с.

7. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / За ред. О. І. Сидоренка. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. 144 с.

8. Моделі навчання (для студентів педагогічних спеціальностей) / За ред. Т. С. Кашманової. Серія: навчально-методичні матеріали. Вип. 5. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 22 с.

9. Нагаєв В. М. Управління навчально-творчою діяльністю студентів: модульно-рейтинговий підхід // Наукові записки Кіровоградського ДПУ ім. В. Винниченка: Зб. наук. праць. Вип. 46. Кіровоград: КДПУ, 2002. С. 35–40.

10. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / За ред. О. Г. Мороза. К., 2001. 338 с.

11. Нор Е. Ф. Технология организации групповой учебной деятельности. Николаев, 1998. 75 с.

12. Основні технології. Навчально-методичний посібник / За заг. ред. О. М. Пехоти. К. : А.С.К., 2001. 348 с.
13. Педагогический энциклопедический словарь / Под. Ред. Б.М. Бим-Бада. 2002. Режим доступа : <http://dictionary.fio.ru>
14. Скаткин С. Н. Методология и методика педагогических исследований. М. : Педагогика, 1986. 152 с.
15. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К. : КПУ, 2000. 210 с.
16. Хуторской А. В. Современная дидактика. Санкт-Петербург, 2001. 346 с.
18. Шкіль М. Реформування вищої педагогічної освіти // Освіта і управління. 1997. № 2. С. 3944.

Інформаційні ресурси

1. Болонський процес у фактах і документах / Упоряд. М. Ф. Степко, Я. Л. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. К., Тернопіль, 2003. Режим доступа : <http://www.tspu.edu.ua>
2. Єрмаков І., Погоріла І. Феномен компетентісно спрямованої освіти // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2005. № 9–10. Режим доступа : <http://pld.org.ua/index.php?go=Pages&in=view&id=213>.
3. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) / За ред. В. Г. Кременя. К., Тернопіль, 2004. Режим доступа : <http://www.tspu.edu.ua>
4. Педагогический энциклопедический словарь / Под ред. Б. М. Бим-Бада. – 2002. Режим доступа : <http://dictionary.fio.ru>
5. Полат Е. С. Метод проектов. Режим доступа : <http://nsk.fio.ru/festival/docs/polat.htm>
6. Халпер Д. Психология критического мышления. Режим доступа : <http://academy.odoportel.ru/documents/akadem/bibl/education/supporting/2.1.html>
7. Хуторской А. В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты // Интернет-журнал «Эйдос». 2002. 23 апреля. Режим доступа : <http://www.eidjc.ru/journal/2002/0423.htm>

